

Mozgalmas jelenet a Megérett a szőlő című táncjátékból

Ma este új premier

Rapszódia

Ma, vasárnap este mutatja be a szegedi szabadtéri színpadon az 1950-ben alakult és a Munka Vörös Zászló Érdemrendjével kitüntetett Magyar Állami Népi Együttes nagy érdeklődéssel várt Rapszódia című háromrészes műsorát. Rendező Rábay Miklós Kossuth-díjas érdemes művész. Zenei vezető Lantos Rezső és Pászti Miklós. Díszlettervező Fülöp Zoltán Kossuth-díjas kiváló művész és Horváth Mihály.

Szegedi
Ünnepi
Hetek

Az Aida búcsúja

Holnap, augusztus 19-én kerül sor Verdi Aida című operájának negyedik és egyben utolsó szabadtéri előadására. A három kitűnő külföldi művész, Maria Biesu, Pedro Lavirgen és Peter Glossop, valamint magyar kollégáik, Komlóssy Erzsébet, Sinkó György, Gregor József, Karikó Teréz, ifj. Litty Gyula, és a szőlőtáncos, Medveczki Iona ezen az előadáson búcsúzik el a szabadtéri színpad közönségétől, a többi közreműködővel, a kórusral, statisztériával, zenekarral és a rendező Mikó Andrásval, valamint a vezénylő Vaszy Viktorral együtt.

A néptáncművészet virágzása

Beszélgetés Rábay Miklóssal

Néhány hete a Ki mit tud? izgalmas versenyén képernyőről találkoztunk Rábay Miklós Kossuth-díjas érdemes művésszel, a Magyar Állami Népi Együttes művészeti vezetőjével. A napokban Szófiában járt a magyar VIT-küldöttséggel, s most a jubiláló Szegedi Szabadtéri Játékok záróprogramjának, az Állami Népi Együttes műsorának fesztiválszínpadra igazításán, csinosításán foglalatalkodik. Beszélgetésünk során készségesen eleveztette fel zsűri-élményeit.

— Az idejé ki mit tud? a különböző kategóriák közötti egyenletes színvonal dacára izgalmas versenyt hozott. Kiváltképp a versmondók és a zenészek tetszettek, a táncdal és az egyéb kategóriában (néhány alapos kivételtől eltekintve) általában sápadtabb teljesítményeket kaptunk. Erős-közepes értékűnek mondható a néptánc-együttesek mezőnye, melynek érdekessége, hogy két jó hírű, jól táncoló gardát, a Mecsek- és a gödöllői együttest győzte le a kisebb tudású, ám körültekintőbben felkészült Egyetértés-csoport.

— A VIT-en néptánc-együttesek versenyét zsűrizte. Milyen élményel?

— A néptáncművészet szívárványszínű kavalkádjai: nyolcvan csoport 117 kompozíciója vonult el előttünk. A verseny négy kategóriában folyt. Az elsőhöz tartozó „európai folklórtáncok” mezőnyének különlegessége, hogy ide soroljuk Afrika, Latin-Amerika táncait is, hiszen nem államközi határok, természetföldrajzi környezet alapján disztigválunk, hanem a táncművészet kifejező eszközei szerint. Így körülbelül az Ural hegységet tekintjük választóvonalnak; innen nyugatra ugyanis a néptánc lábballal fejezi ki sajátos önmagát, minden más testrész: a kéz, a fej, különféle tartása — csak kísér. Ezek az európai táncok — Afrikától, Amerikától együtt. Az Uraltól keletre megfordult a helyzet: például a tadzsikok, úzbégek táncában már a kéz szerepe dominál, a lábmozgás másodlagos. Ezek kerültek a második kategóriába, a „keleti folklórhoz”. A harmadik csoportban tematikus táncokat láttunk, a negyedik turnusban az úgynevezett „keleti klasszikus táncokat” bíráltuk el. Kiváltképp gazdag ez utóbbi anyag: kínai, koreai, indiai, indonéz — templomi és egyéb hivatásos — táncosok úzik három-négy évezredes hagyományokból táplálkozva, — A néptáncművészet nap-

jainkban szemmel látható virágzásba borult, ismét reneszánszát élt. Mivel indokolja ezt?

— Minden művészet keresi a megújulást, a néptánc is. A modernkori törekvéseket egyfajta múltbafordulás jellemzi, olyan régi hagyományok fellelőit, melyek az embereket ma is szenvedélyesen érdekli, ha számukra tud újat mondani. József Attila a vogul varázsénekhez, Petőfi a népdalokhoz, Ady a reformátorok cifra-veretes nyelvéhez nyúlt vissza — valamenynyien maradó hagyományokhoz, melyeknek feldolgozása az adott kor érdeklődésére számíthatott. A néptánc nemcsak a múltszáziadi verbunk és csárdás-hagyományokat keresi elő, hanem a Kárpát medence ősi táncstílusait; az elfelejtett legényeseket; hajdútanót, fegyvertáncot, pásztortáncot; a lánykari karikázókat — melyek archaikus

formájukban a Balkánon találhatók.

— A műsorcímekből ítélve: ezt a folyamatot, a néptáncnak ezt a megújulását, tavasz úde regenerációját nyomon láthatjuk a szegedi Rapszódiaiban is?

— Pontosan. Azon voltunk, hogy színes csokrot hozunk a Dóm elé, olyan virágokból, ahonnan mindenkinnek jut kedvére való. Akik pedig nem szeretik a hagyományokat, melyek olykor lépésenként fellelhetők egyes darabokban — azoknak is gondoskodtunk, hogy az emberit, a szépet azért megtalálják bennük. Repertoárunkból hat nagy, úgynevezett triós számot: énekes-zenés-táncos életképet, és hat kisebb, önálló darabot: férfi-, női, vegyes táncot hoztunk, kiegészítésképpen a népzene fölnekellemes, gyönyörű énekkari, zenekari feldolgozásait.

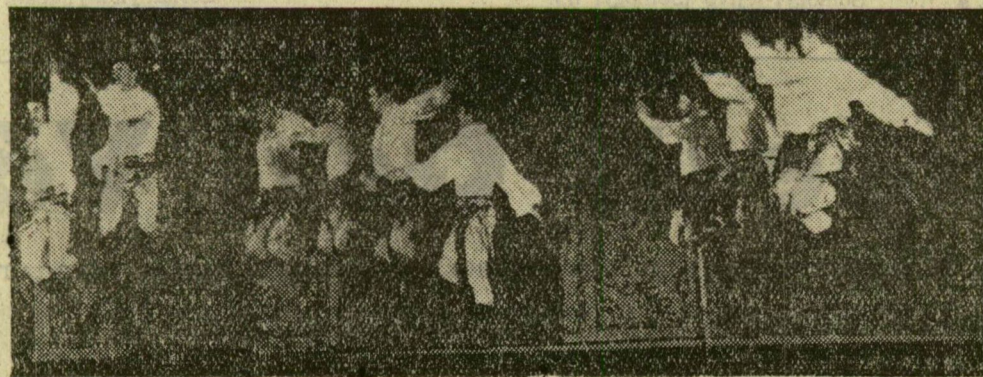
Nikolényi István

Ellegett pillanatok

Képeink az Állami Népi Együttes műsorának főpróbáján a produkció legmozgalmasabb pillanatairól készültek.

Szín pompás leánytánc

Somogyi Károlyné felvételei

A legények robbanékony mozgalmasságú tánca, a Háromugrós

Világjáró együttes

A beszélgetésre ebéd után „ment férjhez” rajtam kerül sor. Ezt a körülményt feltétlenül hangsúlyozni kell, hiszen a Magyar Állami Népi Együttes tagjai nem mindennap ebédelhetnek. Amikor előadásuk van — s főlépéseik bizony igen gyakran követik egymást —, sehol sem terítnek számukra: jólakott gyomorral nem lehet táncolni!

A közelmúltban Nyíregyházán „nem ebédelték”.

Észak-magyarországi turnéjuk során ugyanis a Nyírség fővárosa volt a kiinduló bázisuk. Azelőtt viszont Münchenben váltott szállásuk éttermét látogathatták ritkán, hiszen a magyar televízió főrendezőjének, Szinetár Miklósnak az irányításával itt forgattak egy 60 perces tv-filmet, amelyet később — úgy tudják — Magyarországon is bemutatnak.

— A szegedi előadások után hol marad majd el a más embereknek oly elmaradhatatlan déli három fogás?

Jugoszláviába utazunk — mondja az együttes szólistacosa, s egyben párttitkára, Erdélyi Tibor —, ahol Ljubljában, Abbáziában és Pulában lépünk fel egy koncertmússorral.

A jugoszlávai vendégszerplést azonban megelőzi a szegedi, amelyre, mint az együttes tagjai mondják, már hosszú idő óta készülnek.

Nagy Erzsébet, aki az együttes legutóbbi fellépője még csak kartáncos volt Szegeden, most az egyik legszebb főszerepet gyakorolta:

—... az Ecséri lakodalmis menyasszonyszerepét! Két éve vagyok ecséri menyasszony, s ha jól számoltuk, én vagyok a kilencedik a sorban. Az emlékezetes premier óta már nyolc menyasszony

Az ügyelő

ügyelők, akik nélkül zűr-zavar támad a színpadon, akik kulisszáik mögött együtt vezényelnek a karmesterrel, s akik felelősek, hogy valamennyi színész, énekes, az adott pillanatban, adott helyről kerüljön a publikum elé.

A szabadtéri játékokon kiváltképp nélkülözhetetlenek az ügyelők, hiszen köztudomásúan kevés próbával készülnek az előadásokra. Keszthelyi Béla, a Gyógyászati Központ vezető szakfelügyelője is ilyen ügyelő a játékokon, már tíz éve. Csaknem úgy került ide, mint Pilátus a cretőba. Vagy talán mégsem?

— Kertész Gyula, az idejé János vitéz rendezője, aki korábban a szegedi színház rendezőjeként maga is aktívan szervezte a szabadtéri stábot, szöveg: szükség lenne zenés darabokhoz ügyelőkre. Mivel a követelményeknek megfelelt: tanultam hangszert, hegedülni, ismertem az összhangzattant, jól olvastam a kottát — felvettek.

— Hallhatnánk röviden a munkájáról?

— Az operák, operettek, általában zenés darabok partitúrájának zongorakivonatát kapjuk. Az előadást hangról hangra végigkísérjük a karmesterrel, a rendezői instrukciókra pedig valóságos dirigáljuk a színpadot. Feladatunk nemcsak végzőkre beküldeni a szereplőket, hanem arra is vi-

N. L.

Találkozó

Dr. Tari János, a Szegedi Szabadtéri Játékok igazgatója az Aida szabadtéri előadásának művészkollektívájára számára tegnap délután baráti találkozót rendezett. A találkozón részt vett Török László, a Csongrád megyei tanács vb elnöke, dr. Perjési László, a MSZMP Szeged városi bizottságának első titkára, Sipos Géza, a városi tanács vb elnökhelyettese, a fesztivál intézőbizottság elnöke is.

Dr. Tari János köszöntő szavai után dr. Perjési László meleg szavakkal méltatta az Aida előadásában közreműködő magyar és külföldi művészek teljesítményének jelentőségét a szegedi szabadtéri tekintélyének, művészi rangjának megszilárdításában, s rámutatott, az Aida idejé előadása kiváltképp alkalmas arra, hogy a jubiláló szabadtéri második évtizedének küszöbén a jövő számára hasznos tanulságokat vonhassunk le.

VASÁRNAP,
1968. AUGUSZTUS 18.

DEL-MAGYARORSZAG 5